

Důležitost peritoneální dialýzy pro pacienty se sníženou pohyblivostí

Příběh Ludmily Vackové

Je mi 66 let a žiji v Novém Městě nad Metují. O svých problémech s ledvinami jsem se dozvěděla, když mi bylo šestnáct let. Tehdy jsem se začala i léčit. V dospělosti jsem pracovala jako fotografka ve fakultní nemocnici v Košicích, kromě jiného jsem chodila fotografovat kojence do kojeneckého ústavu. Tam jsem také poznala chlapce, kterého jsem později adoptovala. Bylo mu tehdy teprve půl roku. Asi rok na to, v roce 1973, jsem onemocněla chřipkou. Říkalo se jí tehdy španělská chřipka a dá se říci, že mé ledviny zcela zdevastovala. Musela jsem okamžitě nastoupit na hemodialýzu. V tomto období jsem většinou ležela a trpělivě čekala na transplantaci. Až po úspěšné transplantaci jsem začala pracovat. Nechtěla jsem ztratit kontakt s okolím a také v rámci rehabilitace jsem pracovala až do svých čtyřiceti let. Ale už ne v oboru. Hnací silou mého života se stal můj syn. Byl hlavním zdrojem motivace a síly prát se s nemocí. Další děti jsem kvůli nemoci mít nemohla, říká Ludmila Vacková, která se s druhým manželem kvůli rozdělení Československa přestěhovala do Čech.

Po selhání ledvin dojížděla celý rok na hemodialýzu do Hradce Králové a také se zapsala na čekací listinu na transplantaci ledviny. Na hemodialýzu chodila třikrát týdně na osm hodin. Jíst mohla jen během dialýzy a pila jen pár doušků denně. „Mám různé zdravotní problémy, ale tento rok byl nejhorším obdobím mého života. Mé zkušenosti jsou vesměs špatné, ale může to být i tím, že to bylo před čtyřiceti lety a od té doby se jistě hodně změnilo,“ říká Ludmila Vacková.

Příští rok v lednu uplyne čtyřicet let od chvíle, co jí v IKEM transplantovali ledvinu. „Štěp se chytil velice rychle, ledvina už po třech týdnech fungovala na sto procent, jíst jsem mohla bez omezení a po dvou měsících jsem šla domů. Štěp, tedy transplantovaná ledvina, vydržel krás-

foto: Profimedia

ných 27 let. Prý se tak řadím mezi české rekordmany. Byl to skvělý čas. Neměla jsem téměř žádné omezení. Mohla jsem jíst a pít cokoliv, ale střídavě. Hlavně pít jsem nepřeháněla. Na radu MUDr. Ivany Reneltové jsem vypila jen tolik, kolik jsem potřebovala pít. Jezdila jsem na kole a chodila na túry s manželem. Ráda jsem i zahradničila, pletla svetry a měla spoustu dalších aktivit. Na kontroly do Prahy jsem jezdila třikrát až čtyřikrát ročně,“ popisuje svůj život po transplantaci paní Ludmila. MUDr. Božena Hájková z FN Hradec Králové, která má nyní paní Vackovou ve své péči, k tomu dodává:

„Průměrná doba funkce transplantované ledviny je v současnosti kolem deseti let. Po celou dobu po transplantaci musí pacient každý den užívat předepsanou medikamentózní léčbu, tzv. imunosupresiva. Nová imunosupresiva významně prodlužují přežívání transplantované ledviny, ale i tak je třicet let funkční transplantovaná ledvina výjimkou,“ shrnuje MUDr. Hájková a vysvětluje, jaké možnosti mají pacienti, pokud o ledviny přijdou: „Pacient s chronickým selháním ledvin může být léčen buď hemodialýzou, nebo peritoneální dialýzou. K léčbě hemodialýzou musí nemocný dojíždět dvakrát až třikrát týdně do dialyzačního střediska asi na pět hodin. Peritoneální dialýzu si sám nemocný nebo jeho rodinný příslušník provádí v domácím prostředí bez nutnosti cestování do nemocnice. Je zřejmé, že tato druhá metoda je s výhodou používána u star-

ších nemocných, málo pohyblivých a též u nevidomých.“

„Bohužel ještě v době, kdy ledvina fungovala, se u mě projevily artritida a revma, takže mám teď některé klouby zdeformované, a tím pádem mám i velice sníženou schopnost pohybu. V podstatě buď sedím, nebo ležím. Po 25 letech se začala filtrační schopnost ledviny pomalu vytrácet a tuto situaci bylo nutné řešit. O možnosti léčby pomocí peritoneální dialýzy jsem se dozvěděla před 13 lety od nefrologa MUDr. Petra Fixy. Vzhledem k stavu mých žil byla peritoneální dialýza vlastně jediným možným řešením. Tehdy jsem poprvé slyšela o automatické peritoneální dialýze, tedy dialýze, která probíhá v domácím prostředí a obvykle přes noc. Podrobněji mi principy léčby vysvětlila MUDr. Božena Hájková z Fakultní nemocnice v Hradci Králové, která mne má na starosti dodnes,“ říká Ludmila Vacková, o kterou se dnes také stará její milující manžel. Je jí oporou a hlavní spojnicí mezi domovem a venkovním světem. Před pěti lety totiž oslepla.

„Manželka stále říká: musím se dožít, až syn dokončí základku, musím mu jít na stužkovací večírek a dožít se jeho maturity, musím mu jít na promoci, a nakonec – musím být na jeho svatbě a dožít se vnučete. A toho všeho dosáhla,“ dodává pan Vladimír Vacek, který se všemi silami stará o léčbu a komfort své ženy.

„U domácí dialýzy většinou noci prospím. Jsem od osmi hodin večer do šesti hodin ráno připojená k přístroji, což je vlastně jediné omezení, které léčba pomocí cycleru přináší. Jíst můžu cokoliv a pít s mírou taky. Hlavní výhody vidíme v řešení v pohodlí domova bez nutnosti častých návštěv nemocnice. Vladimír říká, že pomoc PD asistentky ještě dlouho potřebovat nebudeme. Na relaxaci mu zbývá jen opravdu málo času, ale máme pejska a procházky s ním jsou pro něj relaxací a dobíjením baterek,“ uzavírá Ludmila Vacková. ☒